

**EUROPAKO
ETORKIZUNARI
BURUZKO HERRITARREN
KONTSULTEN
ESPAINIAKO
ESPARRUAREN**

Ondorioak

COVID19ak eragindako pandemia benetako estres-test bat izan da Europar Batasunarentzat. Bere argi eta itzalekin, Batasunak irmotasunez eta elkartasunez jokatu du behar izan duenean: zor komunarekin finantzatutako berreskuratze eta berreraikitze-funts europar berrien bidez eta txertoen eresketa zentralizatuaren bidez. Horri esker, Europako herritar guztiek aurrera egin dute birusaren porrotean, diskriminaziorik gabe. Ekinean ari den Europaren elkartasun-ariketa bat izan da, duela hamarkada bateko finantza-krisiaren kudeaketarekin kontrastea egiten duena. Orain da hausnarketarako garaia, hurrengo krisiei begira hobeto prestatzeko eta datozen hamarkadetan europarren ongizatea bermatzeko. Funtsezkoa da azken hilabeteetan ikasitakoa azkar aplikatzea eta gerora begira dagoen erronka ugarietarako prestatzea.

Asmo horrekin sortu zen Europaren Etorkizunari buruzko Konferentzia (EEBK). Tresna horren helburua herritarrei entzutea da, ez baitira soilik onuradunak, baita Europaren eraikuntzaren protagonistak ere. Anbizio handiko eztabaida ireki bat egituratu da, herritarren eta gizarte zibileko ordezkarien edo gizarte-solaskideen iritziak eta proposamenak zuzenean jaso dituen, Europako, nazioko, eskualdeko eta tokiko erakundeetako ordezkariekin batera, aurrekaririk gabeko Europa osoko hausnarketa-ariketa batean.

Espainiako herritarrek oso modu aktiboan lagundu dute Biltzarrak herritarren iritziak biltzeko aurreikusi dituen kanaletan, bai EEBKren plataforma digital eleaniztunean zuzenean parte hartuz, bai ekitaldiak antolatuz. Europako etorkizunari buruzko herritarren kontsulten Espainiako

Esparruari egindako ekarpena izan da parte hartzeko beste bide bat. Esparru hori Kanpo Arazoetako, Europar Batasuneko eta Lankidetzako Ministerioak bultzatutako ekimena izan da, borondatezkoa eta autonomia-erkidego guztiei eta Espainiako Udalerrien eta Probintzien Federazioari (EUPF) irekia. Guztira, 15 autonomia-erkidegok eta bi hiri autonomok parte hartu dute, EUPFz gain. Dokumentu honek Markoaren ondorio nagusien laburpen bat jasotzen du, 2021eko azken hiruhilekoan lurralde osoan zehar barreiatutako hemezortzi ekitaldi autonomikotan eta sei ekitaldi nazionaletan egituratua. Ekitaldi gehienen antolaketan erakunde akademikoak, pentsamendu-zentroak eta gizarte zibileko erakundeak egon ziren inplikaturik. Ekitaldi bakoitzaren ondorioak Konferentziaren Plataforma Digitalean sartu zituzten antolatzaileek, Europako herritarrek EEBKri egindako ekarpenen altxorraren barruan.

Dokumentu honen helburua Esparruko ekitaldietan gogora ekarritako ideien bilduma bat eskaintzea da. Espainiaren kasuan ideia eta proposamen hauek bereziki garrantzitsuak dira, 2023ko bigarren seihilekoan EBko Kontseiluko Lehendakaritza bere gain hartu zuelako. Lau interes-eremu handitan biltzen dira: Europako herritartasuna, demokrazia eta parte-hartzea; gizarte eta lurralde-kohesioa; trantsizio ekologikoa eta migrazioak; eta EB munduan.

01

EUROPAKO ETORKIZUNARI BURUZKO HERRITARREN KONTSULTEN ESPAINIAKO ESPARRUA

Herritarren Kontsuluten Espainiako Esparrua hainbat ekitalditan egituratu da, bai nazio mailan, bai autonomia mailan, non lankidetzak estua egon den Europar Batasuneko eta Lankidetzako Ministerioaren eta autonomia-erkidegoen artean, baita gizarte zibileko erakundeen eta herritarren artean ere.

Conferencia sobre el Futuro de Europa

Conferencia sobre el Futuro de Europa

MARCO NACIONAL DE CONSULTAS CIUDADANAS SOBRE EL FUTURO DE EUROPA

- 1. Europa ante el desafío geopolítico del S.XXI.** Con ESADE (Barcelona). 26 de octubre y 16 de noviembre.
- 2. Evento binacional con Portugal: Aportación hispano-portuguesa a la Conferencia sobre el Futuro de Europa** (Trujillo). 28 de octubre
- 3. Evento binacional con Países Bajos sobre Autonomía Estratégica abierta.** Con Real Instituto Elcano e Instituto Clingendael (Madrid). 2 y 3 de noviembre.
- 4. Papel de las regiones en la gobernanza europea** (Sevilla). 6 de noviembre.
- 5. Ideas para el futuro de la ciudadanía europea** (Toledo). 10 de noviembre.
- 6. Pacto Intergeneracional europeo** (Logroño). 12 noviembre.

ESPARRU NAZIONALA:

01_ Europa XXI. mendeko erronka geopolitikoaren aurrean. ESADEgeorekin. Bartzelonan, urriaren 26an eta azaroaren 16an.

02_ Ekitaldi binazionala: Espainiaren eta Portugalen arteko ekarpena Europaren Etorkizunari buruzko Konferentzian. Espainiako eta Portugalgo gobernu-lehendakaritzekin eta Extremadurako Juntarekin. Trujillo, urriak 28.

03_ Ekitaldi binazionala: Herbehereekin autonomia estrategiko irekiari buruz. Elkano Errege Institutuarekin eta Clingendaelekin. Madrilen, azaroaren 2an eta 3an.

04_ EEskualdeen zeregina Europako gobernantzan. Tres Culturas Fundazioarekin eta Andaluziako Juntarekin. Sevillan, azaroaren 6an, eta telematikoki azaroaren 16an.

05_ Europako herritarren etorkizunerako ideiak. Gaztela-Mantxako Juntarekin. Toledo, azaroaren 10a.

06_ Europako belaunaldien arteko ituna. Reina Sofía Zentroarekin (Nerabezaroari eta Gazteriari buruzkoa) eta Errioxako Gobernuarekin. Logroño. Azaroaren 13an eta 14an.

AUTONOMIA ETA TOKI ESPA- RRUA

01_Extremadura: Europar Batasunaren eta Latinoamerikaren arteko harremanak, agenda berritua eta GJHen esparruan suspertzeko programa. (Cuacos de Yuste), 2021eko uztailaren 19tik 23ra.

02_Valentziako Erkidegoa: Europa eta osasuna. Aro berri bat (Valentzia). Urriaren 27a.

03_Euskal Autonomia Erkidegoa eta Nafarroako Foru Erkidegoa: mugaz gaindiko lankidetzeta Europaren Etorkizunari buruzko Konferentziaren aurrean (Iruña). Urriaren 28a.

04_Murtziako Eskualdea: garraioa eta mugikortasun iraunkorra, adimentsua eta erresilientea (Cartagena). Urriaren 29a.

05_Kantabria: balioei eta Zuzenbideari buruzko herritarren arteko elkarrizketa. (Santander) Azaroak 2.

06_Gaztela eta Leon: klima-aldaketari mugaz gaindiko lankidetzaren erantzun berritzaileak (Zamora) Azaroaren 3an eta 10ean.

07_Kanariak: Eskualde Ultraperiferikoen etorkizuna Europaren etorkizunean (Las Palmas Kanaria Handikoa). Azaroaren 5a.

08_Kanariak eta Euskadi: migratzaileak. Migrazio Atlantikoen Topaketa (Las Palmas Kanaria Handikoa). Azaroak 10 eta 11.

09_Balearrak eta Valentziako Erkidegoa: Mediterraneo eta EB: kohesionatu beharreko arro bat (Palma eta Valentzia). Azaroaren 18a.

10_Nafarroako Foru Erkidegoa: Europako Bauhaus berria (Iruña). Azaroak 19.

11_Andaluzia: Andaluzia, EBko auzotasun-eredua (Sevilla). Azaroaren 24a.

12_Asturiasko eta Kantabriako Printzerria: lurralde eta demografia-desberdintasunak EBn: mendialdeko eskualdeen erronkak (Argüeso). Azaroaren 24a.

13_Errioxa: genero Indarkeriari buruzko Gazteriaren Gizarte Foroa, Europako Etorkizunari buruzko Konferentziaren esparruan (Logroño). Azaroaren 24a.

14_Galizia: itsasoko aukera guztiak: ekonomia Urdinean aurrera egitea (Vigo). 2021eko azaroaren 24a.

15_Ceuta eta Melillako hiri autonomoak: Europaren ikuspegia Afrikako iparraldetik (Ceuta eta Melilla). Azaroaren 23, 24 eta 25ean.

16_Balearrak: uharteetako herritarrek eta EB (Ibiza, Artá, Ciudadela, Mahón). Urriaren 8an eta 29an eta azaroaren 24-25ean.

17_Extremadura eta Gaztela-Mantxa: autonomia-erkidegoen ekarpena Europaren etorkizun ekologikoaren alde.

Herritarrek eta turismo jasangarria barnealdeko landa-helmugetan (Garrovillas de Alconétar, Cáceres). Azaroaren 30a.

Trantsizio Energetikoa (Merida). Azaroaren 29a.

Ingurumenaren iraunkortasuna (Toledo). Abenduaren 2a.

19_Aragoi, Gaztela-Mantxa eta Gaztela eta Leon: Europako despopulatzearren erronkaren aurrean erantzuna (Teruel, Cuenca eta Soria). Abenduaren 10a.

**MARCO
AUTONÓMICO
Y LOCAL
DE CONSULTAS
CIUDADANAS
SOBRE EL FUTURO
DE EUROPA**

- 1. Extremadura:** Las relaciones Unión Europea-América Latina y el Caribe, una agenda renovada y un programa para la recuperación en el marco de los ODS. (Cuacos de Yuste), del 19 al 23 de julio de 2021
- 2. Comunitat Valenciana:** Europa y la salud. Una nueva era (Valencia). 27 de octubre.
- 3. País Vasco y Comunidad Foral de Navarra:** La cooperación transfronteriza ante la Conferencia sobre el Futuro de Europa (Pamplona). 28 de octubre
- 4. Región de Murcia:** El transporte y la movilidad sostenible, inteligente y resiliente (Cartagena). 29 de octubre.
- 5. Cantabria:** Diálogo ciudadano sobre Valores y Derecho. (Santander) 2 de noviembre
- 6. Castilla y León:** Respuestas innovadoras de la cooperación transfronteriza al cambio climático (Zamora). 3 y 10 de noviembre.
- 7. Canarias:** Las Regiones Ultraperiféricas en el futuro de Europa (Las Palmas). 5 de noviembre.
- 8. Canarias y País Vasco:** Migratantes. Foro de Migraciones Atlánticas (Las Palmas). 10 Y 11 de noviembre
- 9. Illes Balears y Comunitat Valenciana:** El Mediterráneo y la UE: una cuenca a cohesionar (Palma y Valencia). 18 de noviembre.
- 10. Comunidad Foral de Navarra:** Nueva Bauhaus europea (Pamplona). 19 de noviembre
- 11. Andalucía:** Andalucía, un modelo de vecindad en la UE (Sevilla). 24 noviembre.
- 12. Principado de Asturias y Cantabria:** Disparidades territoriales y demográficas en la UE: Los Retos de las regiones de montaña (Argüeso). 24 de noviembre.
- 13. La Rioja:** Foro Social de la Juventud sobre Violencia de Género en el marco de la Conferencia sobre el Futuro de Europa (Logroño). 24 de noviembre
- 14. Galicia:** Todas las oportunidades del mar: Avanzando en la Economía Azul. 24 de noviembre de 2021
- 15. Ciudades Autónomas de Ceuta y Melilla:** Una visión de Europa desde el norte de África (Ceuta y Melilla). 23, 24 y 25 de noviembre.
- 16. Illes Balears:** La ciudadanía insular y la UE (Ibiza, Artá, Ciudadela, Mahón). 8 y 29 de octubre y 24-25 de noviembre.
- 17. Extremadura y Castilla-La Mancha:** La contribución de las Comunidades Autónomas en favor del futuro ecológico de Europa - Ciudadanía y turismo sostenible en destinos rurales de interior, (Garrovillas de Alconétar, Cáceres). 30 de noviembre. - La Transición Energética (Mérida). 29 de noviembre. - La sostenibilidad medioambiental (Toledo). 2 de diciembre.
- 18. Aragón, Castilla-La Mancha y Castilla y León:** Respuesta ante el reto europeo de la despoblación (Teruel, Cuenca y Soria). 10 de diciembre.

02

EUROPAKO HERRITARTASUNA, DEMOKRAZIA ETA PARTE-HARTZEA¹

Europako demokrasiari dagokion eremua da Espainian ekarpen gehien jaso dituen Konferenziaren Plataforma Digitalean. Esparru espainiarreko ekitaldietan egindako hausnarketek gai ugari jorratzen dituzte, eta, horien artean, Europako herritarren eskubideak indartzeko proposamenak zein truke-programen eta alderdi sinbolikoen bidez Europako herritartasuna indartzeko proposamenak nabarmentzen dira.

Europarrek integrazio-prozesuaren lorpen nagusitzat jotzen dute pertsonen zirkulazio askea. Eurobarometroaren arabera, Europako herritar gehienek –Espainiarrak buru direla (% 88)– Positiboki baloratzen dituzte Europar Batasunean zirkulatzeko eta kokatzeko

askatasunak. Hala ere, oraindik ere badaude oztopoak, praktikan zailtzen jarraitzen dutenak, eta herritarren ustez beharrezkoa da hauek ezabatzea, askatasun hauek erabat gauzatu direla ziurtatzeko. Ildo horretan, izapide burokratikoak arintzera bideratutako proposamen ugari jaso dira, hala nola zenbait lanbidetan Europako tituluak homologatzeko oraindik dauden zailtasunak murrizteko abian dauden ekimenak babestea, leihatila bakarreko sistemak sustatzea edo Europako identitate digitala (eIDAS) ahalik eta azkarren martxan ipintzea, zeinak Europako herritarrei beste estatu kide batean bizitzeko eskatzen zaizkien izapideak erraztuko dituen. Azkenik, enplegu publikora sartzeko bazterketa-zerrendaren

¹-Atal honetan Aragoik, Gaztela-Mantxak eta Gaztela eta Balear Leonek, Valenziako Erkidegoak eta Uharteek eta Errioxak antolatutako ekitaldiak sartzen dira, baita Europako gobernantzan eskualdeek duten papera (Sevilla), Europako herritarren etorkizunerako ideiak (Toledo) eta Europako Belaunaldien arteko Itunaren aldeko Konferentzia (Logroño) ere..

²-Esparru nazionalak herritartasunaren kontzeptua garatzeko moduari buruzko ekitaldi espezifikoko bat barne hartu zuen (Toledo, azaroaren 10a), baina, era berean, arreta jarri zitzaion hainbat ekitaldi autonomikotan.

baterapena aztertzea proposatu zen, nazionalei erreserbatutako enplegu publikoen zerrenda zehazteko helburuarekin.

Beren nazionalitatea ez den beste estatu kide batean bizi eta lan egiten duten herritarren kopurua nabarmen handitu da azken hamar urteetan, Batasuneko biztanleriaren 13,3 milioi edo % 3 izateraino. Horiek hartzen dituzten gizarteei laguntzen dietenez, eta Europako nortasuna indartze aldera, herritar hauek bizi diren estatuko herritar europarrek duten sufragio aktiborako eta pasiborako eskubidea ea eskualdeetako hauteskundeetara zabaltzea komeni den aztertu beharko lukete. Halaber, izapideak arintzea, herritarrek Europako eta udaletako hauteskundeetan sufragio aktiborako eta pasiborako duten eskubidea gehiago erabil dezaten. Hain zuzen ere, une honetan Kontseiluan negoziatzen ari dira Demokrazia eta Europako hauteskundeetako osotasunaren paketeko batzordearen proposamenak, Europako Demokrziarako Ekintza Planaren barruan. Legegintza-proposamenetako bik Europako eta udaletako hauteskunderi buruz

indarrean dauden bi zuzentarauei egiten diete erreferentzia, Batasuneko herritar mugikor horien hauteskunde-parte-hartzea errazteko, egon daitezkeen administrazio-oztopoak murriztuz, betekizunak sinplifikatzeko eta botoa errazteko. Bestalde, Europako Parlamenturako hauteskundeetarako, ekitaldietan mekanismoak ezartzea proposatu zen, herritarrek beren botoak baino gehiago hautemateko eta Europa osoko eztabaida publikoa indartzeko. Illdo horretan, nazioz gairik zuzendak martxan jartzeko proposamena urrats bat izan liteke zentzu onean.

Nazioz gairik zuzendak martxan jartzeko proposamena urrats bat izan liteke zentzu onean.

Europako herritartasuna lotura politiko bikoitza da estatu kide propioarekin eta Batasunarekin. Pertinentzia-sentimendu bikoitza, identitate bikoitza. Espainiarrak identitate nazionala eta europarra erabat bateragarriak dituen gizartea izateagatik nabarmentzen dira.

Horregatik, ekitaldi honetan, herritarren proposamen asko hezkuntzaren, kulturaren edo kirolaren esparrutik lotura bikoitz hori sendotzera bideratu ziren. Parte-hartzaile askok haurtzarotik heztearen aldeko apustua egiten dute, ikasketa-planetan EBari eta haren erakundeei eta Europako herritartasunari lotutako eskubideei buruzko ikasgai espezifiko bat txertatuz. Ildo beretik, EBko ikastetxeen arteko senidetzea areagotzeko deia ere egin da, lurraldeen arteko desberdintasunak eta desberdintasun sozioekonomikoak kontuan hartuta, bereziki landa-eremuetara eta bereziki kalteberak diren ikasleak dituzten ikastetxeetara bideratutako partidekin. Era berean, Erasmus+ programak eskaintzen dituen aukerak ahalik eta gehien ustiatzeko interesa izan da, batez ere unibertsitatearen eremutik haragoko sustapenarekin, Gizarte Eskubideen Europako Zutabea eta 2025eko Europako Hezkuntza Esparrua ezartzeko Ekintza Planean jasotzen den bezala. “Eurosenior” programaren proposamena eztabaidetan zehar sortutako beste ekimen bat izan, alde aurreko esperientzietan oinarritua, baina Europako adineko pertsonentzako boluntario europarrak ezarriko zituena, beste herrialde batzuetan hezkuntza-ondarearekin zerikusia duten gaiekin. Europako nortasunari ikusgarritasun handiagoa ematea da herritarren kontsulten esparru honetan entzun zen beste proposamenetako bat. Adibidez, nazioarteko kirol-lehiaketetan ikur europarren (bandera eta ereserkia) erabilera iradoki zen nazionalekin batera. Olinpiar Jokoak, kirolarien janzkeran edo dominetan, proposamen hau aurrera eramateko aukera izan daitezke. Ekitaldietako trukeen elementu nabarmenetako bat izan zen Erkidegoak eta Hiri Autonomoak gehiago inplikatu behar zirela Erkidegoko politikaren formulazioan, horrela Espainiak Europar Batasunean dituen interesen defentsa eta sustapena indartzuz. Horrela, gizarte zibileko eta mundu akademikoko aditu eta ordezkari ugari gogoeta egin dute autonomia-erkidegoek Europako hainbat erakundetean (Kontseilu Europarrean edo EBko Justizia Auzitegian,

esaterako) sarbidea izan dezaten sustatzeko bideei buruz, edo legegintzako prozesuan duten parte-hartzea areagotzeko moduari buruz (EBko Kontseiluari eta Europako Parlamentuari dagokie hori). Ildo horretan, Eskualdeetako Lantaldearen zeregina indartzeko beharra nabarmendu da. Zehazki, organo horren izaera eta osaera berrikusi beharko lirateke; haren erreformak legegintza-eskumenak dituzten eskualdeen errealitate espezifiko hartu beharko luke kontuan, eta eskualdeek garrantzi kualitatibo handiagoa hartuko lukete erakunde horrek hartutako erabakietan.

Horretarako, lurralde-kohesioari eta mugaz gaindiko lankidetzari buruzko Erkidegoko araudia onartzeko Eskualdeetako Komitearen aldeko irizpenak izateko aukera aipatu zen. Gainera, legegintza-eskumenak dituzten Europako eskualdeek Eskualdeetako Lantaldearen barruan zeregin indartua izan beharko luketela iradoki da. Hori lortzeko aukeretako bat izan liteke Eskualdeetako Lantaldearen eta Europako Parlamentuaren osoko bilkuraren lanetan hizkuntza koofizialen erabilera handiagoa sustatzea, eta EBko oinarritzko testuen itzulpena modu fidagarrian bultzatzea.

Toki-erakundeek erkidegoko politikan duten parte-hartzea areagotze aldera, Hirien Lantaldea sortzea proposatu zen, tokiko botereak ordezkatzeko zituena eta berezko nortasuna izango zuena, Eskualdeetako Lantaldearen berezko baliabideak partekatuz, Eskualdeetako Lantaldearen eta Europako Ekonomia eta Gizarte Lantaldearen artean dagoen egungo administrazio eta logistika eredu bateratuari jarraituz. Ekitaldietan errepikatu zen beste alderdi bat Ceuta eta Melilla hiri autonomoen Europa mailako ordezkagarritasuna handitzeko proposamena izan zen.

03

GIZARTE ETA LURRALDE KOHESIOA³

Susperraldi ekonomikoarekiko kezkaekin batera, Espainian kontsuluten Esparruaren barruan antolatutako ekitaldien ondorioen berezitasun bat beste arazo batzuei emandako arreta izan zen, hala nola erronka demografikoei eta belaunaldi arteko erronkei, mugako eskualdeen espezifikotasunari eta ezaugarri bereziak dituzten lurralde jakin batzuei eragiten dieten zailtasunei, hala nola mendikoei edo uharteetakoei. Eskualde ultraperiferikoei (EUP) eskainitako ekitaldi bat ere antolatu zen. Bereziki garrantzitsua da irisgarritasunari ematen zaion garrantzia. EBko herritarren bosten batek du desgaitasunen bat. Dei asko egin ziren Europa mailan pandemia osteko susperraldiak ekologikoa, digitala, inklusiboa eta eskuragarria izan behar duela. Era berean, desgaitasunen bat duten pertsonen

eskubideei buruzko Estrategia garatu, eta eskubide sozialen Europako Zutabea eta Europako seihilekoa erabili nahi izan zen, sentsibilizazioa areagotzeko eta kolektibo horri bizi-kalitate duina eta independentea bermatzeko, diskriminaziorik eza eta eskubideen erabateko gozamina bermatuz. Ekitaldietan sortu zen alderdietako bat desabantaila larri eta iraunkorrei aurre egin behar dieten lurraldeen garapenari eragiten dioten arazoei buruzko hausnarketa izan zen. Planteatu zen beharrezkoa dela Europa mailan hainbat Autonomia-Erkidegotako berezitasunak kontuan hartzea, bereziki ultraperiferia, uhartetetasuna edo despoblazioa. EBren aldetik tratamendu berezia behar duten alderdiak dira (EBren Funtzionamenduari buruzko Tratatu 349. eta 174. artikulua). Lurraldeen ezaugarriek

3-Atal honetan, Aragoi, Gaztela-Mantxa eta Gaztela eta Leongo ekitaldietan, Kantabrian eta Asturiasen, Euskadin eta Nafarroan, Balear Uharteetan, Kanariar Uharteetan, Galizian eta "Europako Belaunaldien arteko Itunaren aldeko Konferentzian" (Logroño), ekitaldi binazional hispano-portugaldarrean (Trujillo) eta "eskualdeek Europako gobernantzan duten zereginean" (Sevilla) jasotako proposamenak biltzen dira.

–hala nola ultraperiferiak edo uhartediak– berdintasun baldintzetan lehiatzea eragozten badute, asko izan ziren gogoeta egiteko eta estrategiak ezartzeko deiak, aipatutako 349 eta 174. artikulua aplikatu ahal izateko lurralde horietan, europar guztien aukeraberdintasuna bermatze aldera. Garraioa, konektibitatea edo ingurumen-kudeaketa uharteetako lurraldeek behar duten arreta bereziaren adibideak dira.

Erronka demografikoak ekitaldi eta ideia ugari bereganatu zituen. Biztanleria eta jarduera ekonomiko hiri-eremu handietan kontzentratzea joera globala da, eta kezka berezia sortzen du EBn, bereziki Espainian. Gainera, Batasuneko biztanleriak zahartzen jarraituko du, batez besteko adina 5 urtetan handituz mende honen amaieran, eta horrek eragin nabarmena izango du mendetasuntasan. Izan ere, 2050erako EBko biztanleria 420 milioira murriztea espero da, hau da, munduko biztanleriaren % 4,3.

Landa-eremuko eragileen parte-hartzearekin antolatutako ekitaldietan, bereziki nabarmendu zen berariazko politikak behar direla landa-eremuko berezko beharrei aurre egiteko. Azken batean, adierazi zen landa-eremuko despulazioaren aurka borrokatzeko beharrezkoa dela herriak irisgarri egingo dituzten zerbitzuak bermatzea: konektibitatea, etxebizitza, hurbiltasun-zerbitzuak (oinarrizkoak eta aisialdikoak) eta garraio-sistemen

hobekuntza.

Era berean, iradoki zen biztanleria landa-ingurunean mantentzeko garrantzitsua izango zela enpresariak instalatzea erraztuko zuten neurriak antolatzea, horrela industria-sarea areagotuz, eta, ondorioz, enplegu-eskaintza potentziala areagotuz. Nabarmentzekoa da, halaber, belaunaldien arteko topaketa-programa bat sortzeko proposamena, elkarbizitzarako eta trukerako espazioak sortuko dituen, belaunaldiak elkartzera, zainketen ekonomia sustatzera, gaitasun gehiago eta hobeak ematera, pertsonen ongizatea hobetzera eta nahi ez den bakardadeari aurre egitera bideratua. Gazteen Europako urteari dagokionez, 2022an ospatuko dena, nabarmendu da funtsezkoa dela gazteak lan-merkatuan sartzea, EBko biztanleen % 15 baino gehiago baitira. Horretarako, politika aktiboak modernizatu eta berriz diseinatzearen garrantzia azpimarratu da, eta emantzipazioa, prestakuntza eta lehen enplegu duina erraztuko duten politika berritzaileen aldeko apustua egitea. Lehentasun hauek bat datoz gizarte eskubideen europako Zutabearen agendarekin. Agenda honek lan-merkatuak eta berdintasunean babesteko sistemak sustatzeko 20 printzipio ditu. Espainiako Esparruan defendatutako politika hauek bat datoz EBko Zutabe sozial honen hiru printzipio-kategorietako birekin: aukera-eta sarbide-berdintasuna lan-merkatuan

eta lan-baldintza justuak. Enplegurako laguntza aktiboaren, aukera-berdintasunaren eta enplegu seguru eta moldagarriaren printzipioak nabarmendu zituzten. Gazteek, oro har, beren etorkizuna Europako esparruan eraikitzeke protagonista izatearen garrantzia aldarrikatu zuten.

EEBKaren Espainiako esparruan, jarduera ugari aritu ziren mugaz gaindiko eskualdeen berariazko problematikan, herritarren ikuspuntua islatzeko eta haien erronkei irtenbideak bilatzeko beharretik abiatuta. Hala, agerian geratu zen eskualde horiek duten garrantzia, EBren lurraldearen % 40 eta biztanleriaren eta BPGaren % 30 osatzen baitute, eta horrek erantzukizun kolektiboa ematen die, Europa eraikitzen nabarmen laguntzeko. Ildo horretan, konektibitatea hobetzeko proposamenak egin ziren, mugaz gaindiko garraio publikoak indartuz eta konexio digitalak hobetuz. Halaber, Eurohirian zeregina indartzea eta EU4Health programan sartutako baliabideak aprobeztatzea, mugaz gaindiko osasun-krisiei erantzun hobea emateko, arreta berezia jarritz osasun mentalaren arloko baliabideen hornikuntzari.

Extremadura, Centro eta Alentejo eskualdeen kasuan, Trujillon antolatutako ekitaldian parte hartu zuten gazte hispaniar-portugaldarrak euro-eskualdearen bizimoduak babestearen alde agertu ziren, baita La Raya lurraldeen berezitasuna zaintzearen alde ere, Espainiako dehesaren berezko ustiapen estentsiboarekin eta Portugalgo muntaketarekin bereziki lotutako proposamenekin. Bestalde, Nafarroako eta Euskadiko mugaz gaindiko lankidetzari buruzko ekitaldietan parte hartu zutenek administrazio-izapideak homologatzearen eta oztupoak kentzearen garrantzia nabarmendu zuten, herritarren eguneroko arazoak konpontzeko hurbileko konponbideak bilatzeaz gain. Ceuta eta Melilla Hiri Autonomoen jardunaldietan, lehentasunezko zatik jo zen haiei eragiten

dieten egiturazko baldintza bereziak konpentsatzeko mekanismoak ezartzeko aukera.

Mugaz gaindiko lankidetzaren esparruan ere garrantzi berezia hartu zuen klima-aldaketari emandako erantzunak. Gaztela eta Leonen eta Zamorako Portugalgo erdialdeko eta iparraldeko eskualdeek elkarrekin antolatutako ekitaldien kasuan, argi geratu zen, alde batetik, ekonomia zirkularrak ezinbesteko aldaketa dakarrela gure ekoizpen eta kontsumo-ereduan, ezinbestekoa baita klima-helburuak lortzeko; eta, bestetik, beharrezkoa dela klima-aldaketaren ondorioak minimizatzeko ekintzak egitea, lurraldeak eta hiriak egokituz, bai eta jarduera ekonomikoa ere.

Eskualde ultraperiferikoen kasuan (EUP), parte-hartzaileek gehiengoaren babesa erakutsi zioten urruntasunaren eta uhartetasunaren aldeko aukera espezifikoen Programari (POSEI), eta Barne-Merkatura eta laboreen dibertsifikaziora gehiago bideratzearen aldeko apustua egin zen, nekazaritza ekologikorako eta nekazaritzako elikagaien industriarako laguntza eskatuz. Era berean, EUPen berezitasunek Nekazaritza Politika Bateratuan edo Kohesio Politikan duten garrantzia nabarmendu zen, bai eta zergen eta Estatuaren laguntzen arloko salbuespenak ere. Arreta berezia jarri zuten ekonomia zirkularreko sistema eta klima-aldaketa arintzeko neurriak praktikan jartzeko, ultraperiferiaren baldintzetara egokituta.

04

TRANTSIZIO EKOLOGIKOA ETA MIGRAZIOAK⁴

Klima-aldaketaren aurkako borroka eta ingurumena eta biodibertsitatea zaintzea Europako herritarren lehentasun eztaba daezina direla erakutsi dute, Konferentziaren Plataforma Digitalean horri buruz egindako iruzkin eta ideia ugarietan islatzen den bezala. Europa mailan gehien aipatzen den bigarren gaia da, eta Espainiako ekarpenen artean ideia gehien sortu dituen gaietako bat.

Egungo joerarekin jarraituz gero, menderean erdialdean tenperatura 2 ° C igoko dela espero da. Horri lotutako fenomenoek, hala nola muturreko gertaera klimatologikoen, biodibertsitatearen galerak, ingurumenaren degradazioak eta elikagaien segurtasun txikiagoak, eragin handia izan lezakete EBean eta haren inguruan.

EBk klimaren neutritasuna lortzeko

duen konpromisoak EBko erregai fosilen erabilera nabarmen murriztea dakar, energia berriztagarriak areagotuz eta energia-hornidura dibertsifikatuz. Hori funtsezkoa litzateke Batasunaren kanpo-ahultasuna murrizteko eta Europaren subiranotasuna babesteko. Klima-trantsizioak hazkunde ekonomikorako aukera berriak sortzen dituen bezala, industria-erronka garrantzitsuak ditu ekitateari dagokionez. Horregatik, ekitaldietan pentsatu da murrizketa ahalik eta kostu txikienarekin lortu beharko litzatekeela, elkartasun-eta justizia-irizpideak eta lehiakortasunaren babesa kontuan hartuta. Hori egitea izango da erronka nagusia, kostuak banatuz kolektibo ahulenei kalterik ez egiteko. Horretarako, Europa mailako neurriak hartu beharko dira, eta ez soilik nazionalak. Erronka hauek gaitzeko, Europako Itun Berdeak EB ekonomia moderno, baliabideen erabilera eraginkor eta lehiakor bihurtuko

4-Atal honetan Gaztela eta Leonen, Ceutan, Galizian, Kanariar Uharteetan eta Euskadin, Melillan eta Nafarroan egindako ekitaldien proposamenak biltzen dira

du. Europako Batzordeak proposamen multzo bat onartu zuen EBk klimaren, energiaren, garraioaren eta fiskalitatearen arloan dituen politikak egokitzeko, berotegi-efektuko gasen isurketa garbiak gutxienez % 55 murrizteko hemendik 2030era, 1990eko mailekin alderatuta. EBk honako hau proposatzen du: klimatikoki neutroa izatea 2050era arte; giza bizitza, animaliak eta landareak babestea, kutsadura murriztuz eta mundu mailako enpresei trantsizioak egiten lagunduz.

Gogora ekarri diren ideia ugarien artean, nabarmentzekoa da ekonomia zirkularrak (baliabideak ahalik eta gehien aprobetxatzea eta hondakinak ahalik eta gutxien sortzea helburu duen eredu ekonomiko gisa ulertuta) klima-aldaketari ematen dion erantzuna, eta eskualdeek eta hiriek eredu hori bultzatzeko duten garrantzia, bai eta EBko Hurrengo Belaunaldi funtsena ere. Era berean, herritarrek beren ingurune naturala eta biodibertsitatea babesteko duten interesa sustatzeko beharra nabarmendu zen, eta arlo horretan hezteak eta sentsibilizatzeak duen funtsezko garrantzia nabarmendu zen.

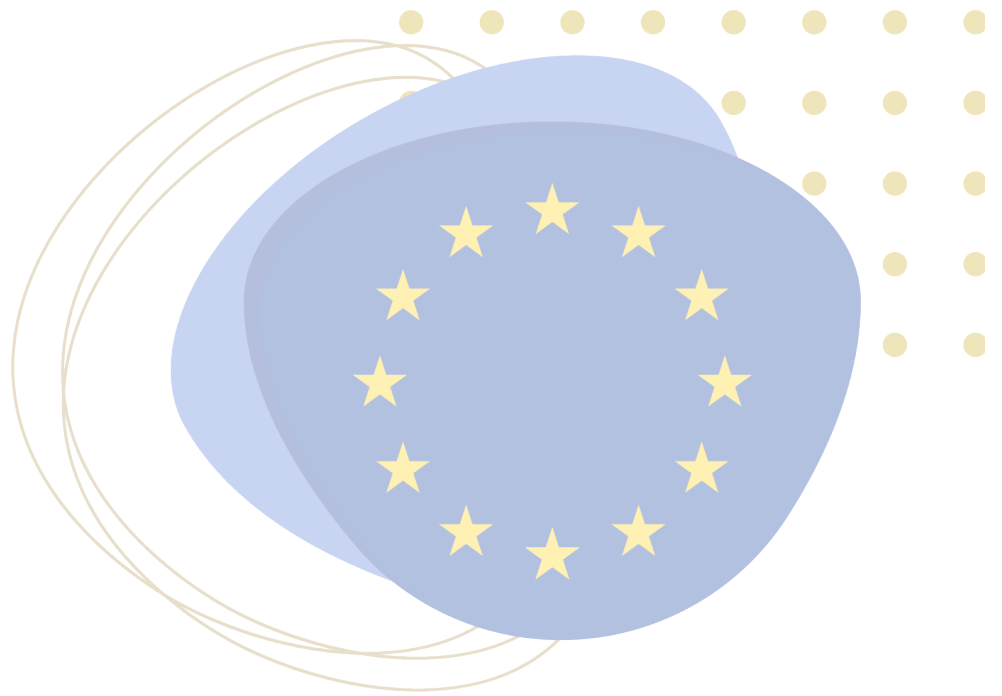
Era berean, nekazaritzaren eta basogintzaren arteko oreka bermatuko duten lurralde erresilienteak izateko beharra aipatu zen, bai eta ekonomia urdina bultzatzeko beharra ere, arrantza iraunkorra bermatuz eta itsasoko eta arrantzako jarduera tradizional, berritzaile eta emergenteak bultzatuz. Era berean, industriari eta ikerkuntzaren sustapenari laguntzea ere aipatu zen. Azkenik, hiriak birnaturalizatzeko beharra aipatu zen, "Europako Bauhaus Berria" delakoak sustatutako printzipioei jarraiki naturarekin gehiago lotuz eta hainbat diziplinako pertsona sortzaileak mugiaraziz, etorkizuneko hiri-espazioak garatzeko helburuarekin, horretarako iraunkortasun, inklusio eta estetika-irizpideak kontuan hartuta. Gizarteratzearen esparruan, adinekoak eraldaketa digitalean inplikatzeko aldarrikatu zen.

Era berean, migrazioari zeharkako arreta eskaini zaio EEBKaren Espainiako esparruko eztabaida askotan. Espainiak eskarmentu handia du immigrazioaren esperientziari eta kudeaketari dagokienez, eta emaitza positiboak izan ditu, balioa eman dezaketenak eta eman behar diotenak.

Parte-hartzaileek nabarmendu zuten migrazio-fenomenoa benetan Europa mailako gaia dela, eta eragin berezia duela Batasunaren kanpoko mugak direnez, migrazio-presioa neurri handiagoan jasaten duten eskualdeetan. Beraz, ezinbestekoa da EBean migrazio-politika bateratua indartzea, elkarrekin jardunez, elkertasuna eta erantzukizuna uztartuz eta giza eskubideei buruzko nazioarteko konbentzioak errespetatuz.

Jatorriz jarduteko deiak egin ziren, Talentu Elkarrekin deiturikoen Europako Batzordearen proposamenaren adibideari jarraituz. Halaber, adostasun nabarmena lortu zen irtenbideak immigrazioaren jatorrian daudela defendatzean, haren helmugan baino gehiago. Oinarri horren gainean jarduteko hainbat bide iradoki ziren. Hala, migrazioen sakoneko arrazoen aurka borrokatu behar dela uste zen, erronka demografikoari helduz, bai eta desplazatu klimatikoak deitutakoen figura jorratuz ere. Halaber, legezko migrazio-bideak sustatzearen aldeko apustua aipatu zen, fluxuak antolatze eta etorkinek Europan duten laguntza eta harrera hobetzeko modu gisa, bakarrik dauden adingabeei interes berezia eskainiz. Asilo-eskatzaileen tratamendua hobetzeko Asiloaren Europako Sistema Bateratua indartzeko beharra ere aipatu zen.

05 — EB MUNDUAN⁵

EBk munduan duen zereginari buruzko eztabaidak, bereziki potentzia handien arteko tentsio gero eta handiagoaren testuinguruan, nabarmen agertu dira Europako eta Espainiako herritarren hausnarketetan. Pandemiaren kudeaketari eta berrikiago hornigaiaren krisiari buruzko ikasgaiek, halaber, agenda bat markatu dute, zeinetan autonomia estrategikoaren kontzeptuak eta etorkizuneko krisiei aurre egiteko prestakuntza hainbat ikuspegitatik gogora ekarri diren. Errusiak Ukrainari egindako erasoak eragindako egungo krisi globala erakustaldi bikaina da espainiarrek Europar Batasuna eragile global gisa indartzeko beharri buruz adierazitako kezkei dagokienez, bereziki gure kontinenteko segurtasunaren esparruan parte hartuz. EBren autonomia estrategikoari eta

nazioarteko zereginari buruzko hausnarketak bat etorri dira adieraztean ezen, merkatu globalean arautzeko ahalmen handia izan arren, Europar Batasunak ez duela oraindik beste potentzia batzuen pisu geopolitiko bera, hala nola Estatu Batuena eta Txinarena. Ixten ari den mundu baten ikuspegiaren aurrean, ekitaldi honetan inplikaturako aditu eta herritar askok adostasun handia erakutsi dute EBk bere autonomia estrategikoa sustatu behar duela eta bere mugen defentsa integrala bermatu behar duela dioen ideiaaren inguruan, arreta berezia jarritz Ceuta eta Melillakoei, Europako hegoaldeko mugak. Autonomia hau ez da segurtasun eta defentsa terminoetan bakarrik ulertu behar, baizik eta ikuspegi zabalago batean, energia-hornidura, garapen teknologikoa, balioen lidergoa eta krisi klimatikoaren aurkako

5-Andaluzian, Ceutan eta Melillan, Valentziako Erkidegoan eta Balear Uharteetan, Extremaduran eta Gaztela-Mantxan antolatutako ekitaldien proposamenak biltzen ditu; baita "EB mundu geopolitiko batean (Bartzelona) eta Herbehereekiko ekitaldi binazionala ere: "Autonomia Estrategiko Irekiari buruzko Elcano-Clingendael Errege Institutua" (Madril).

borroka barne, baita konektibitatea ere. Hori horrela izanik, adostasun zabala egon da baieztatzean Batasuna ezin dela mugatu jokalekua ematera, arauak ezartzera eta arbitroa izatera, baizik eta eragile nagusia izan behar duela munduko ekonomian arau eta balio globalei forma emateko. Helburu hori lortzeko bideen artean, zenbait gomendio nabarmendu dira, hala nola EBk garrantzi bereziko produktu jakin batzuen munduko balio kateetan posizio estrategikoak izatea lortzea; horretarako, industria-politika sendoa beharko litzateke, enpresa handiak eta enpresa txiki eta ertainak barne hartuko dituen. Ekitaldietan aipatutako irtenbide alternatibo bat interdependentzia kontrolatua bilatzea izan da, ez independentzia. Horretarako, Europa barneko berrikuntza zentro eta ekosistemak sustatuko dituzten politika horizontalak garatu beharko lirateke, "irabazleak aukeratzen" saiatu beharrean. EBren esparru militarrek ere erakarri du eztabaiden arreta, eta EBk zeregin garrantzitsua duela nabarmendu du, Estatu kideei goi-mailako gaitasunak eta teknologiak garatzen lagunduz. Hori dela eta, garrantzitsua da EB-NATO harremanean asmatzea Iparorratz Estrategikoaren eta NATOren kontzeptu estrategiko berriaren lanetan, Madrilgo ekainean egingo den goi-bilerarako espero baita. Azpimarratutako beste alderdi bat osasun-gaitasunak indartzea da, osasun-Batasunaren bidez, osasunarekin lotutako balizko pandemien edo krisien aurrean hobeto prestatuta egoteko.

Hainbat jarduerak Espainiarentzat interes tradizionala duten lehentasunezko eremu geografikoetan zentratu dituzte beren eztabaidak. Horrela, EBren Hegoaldeko Auzotasuna, Afrika edo Latinoamerikarekiko eta Karibearekiko harremanak jorratu dira. Sortutako iritzi askoren arabera, Europako Auzotasun Politikak lehentasuna eman behar dio Hegoaldeko bizilagunekin lankidetzan aritzeari. Horretarako, asmo handiko baliabideak eta politikak beharko lirateke harremanaren eremu guztietan, hala nola ingurumena zaintzea, immigrazio bide erregularrak, unibertsitateen arteko lankidetzak, digitalizazioari eta berrikuntzari laguntzea edo Erasmus Mediterraneo bat sortzea goi-mailako ikasketetako eta lanbide-heziketako ikasleentzat. Hainbat ekitalditan, Europak Iberoamerikarekin partekatzen dituen balioak azpimarratu ziren, bai demokraziaren arloan, bai giza eskubideen kontzepzioaren arloan; horrela, ikuspegi bereziki bateragarriak dituzten eskualde bilakatu. Balio eta interes komunak defendatzeko harremanak izateko aukera horrek esan nahi du EB aktiboago inplikatu beharko litzatekeela kontinente horretan, Latinoamerikako eta Karibeko eskualde-integratiozko prozesuei laguntzea barne. EBren inbertsioa bereziki onuragarria izango litzateke konektibitatea sustatuz, baita konexio fisiko eta logistikoetatik harago ere, ezagutza sareen, sare digitalen eta hezkuntza sareen konektibitatea sustatuz, ekonomiak eta gizarteak hurbiltzeko.

EPILOGOA:

ESPAINIARREN AHOTSA MAXIMIZATZEA EBBKan

Europaren Etorkizunari buruzko Konferenziaren benetako garrantzia europarrei entzutea da. EBBKk aukera ematen du EB erakunde eta proiektu gisa birpentsatzeko eta hobetzeko, eta herritarrek ahalik eta gehien inplikatzeko dira EBn erakunde-partaidetza bermatzeko dauden bideetatik kanpo. Aukera paregabea da etorkizunerako bide komun bat ezartzeko, EBko erakundeekin lehen aldiz herritarrei zuzeneko ahotsa emanez Europaren etorkizunari buruzko eztabaidan. Plataforma digitalaren, herritarren panelen eta osoko bilkuraren bidez Europako herritarrei entzuteko prozesua parte-hartzaile guztiek bermatutako txosten batean amaituko da. Datozen urteetako erabakiak, duten garrantziagatik, irismen luzekoak izango dira. Pandemiak azkartu egin ditu jada antzematen genituen joerak. Gaur egun gehiago hitz egiten dugu geopolitikaz, pandemiez, merkataritza-gerrez, erronka demografikoaz, polarizazioaz, autonomia estrategikoaz, balio-katez edo erresilientziaz. Errusiak Ukrainari egindako erasoak bide hori indartzen du,

eta Batasunak mundu aldakor batean duen papera birpentsatzera behartzen gaitu. Etorkizuneko erronka horiei buruz elkarrekin hausnartzeko unea da, ikuspegi europar batetik. Hori buruan, Kanpo Arazoetako, EBko eta Lankidetzako Ministerioa, autonomia-erkidego ugari eta EUPF elkarlanean aritu dira espainiarren parte-hartzea sustatzeko Europako eztabaida handietan. Dokumentu hau espainiarrek EBBKn egindako proposamenak maximizatzeko ekimena da. Espainiarren ahotsa indar handiagoz entzun dadin Europan. Espainiak 2023ko bigarren seihilekoan izango du EBko Kontseiluaren Lehendakaritza. Europako erakundearen zikloa ixteko unea izango da, 2024ko udaberrian Europako Parlamenturako egingo diren hauteskundera begira. Aukera bikaina izango da EBBK sortzen diren proposamen askoren jarraipena egiteko eta gauzatzeko.

